TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

VAMA kiến nghị loạt chính sách thuế, phí để kích cầu thị trường ô tô và thúc đẩy công nghiệp xe xanh

15:57 21/05/2025

Hiệp hội Các nhà sản xuất ô tô Việt Nam (VAMA) vừa có văn bản gửi Chính phủ và Bộ Tài chính đề xuất một loạt giải pháp về thuế, phí nhằm ổn định thị trường và hỗ trợ phát triển ngành công nghiệp ô tô, trong bối cảnh sức mua chưa phục hồi mạnh và lộ trình chuyển đổi xanh đang tăng tốc.

Theo VAMA, dù thị trường ô tô Việt Nam có dấu hiệu phục hồi trong quý I/2025 so với cùng kỳ năm trước, nhưng xu hướng tăng trưởng dài hạn vẫn còn nhiều biến động. Hiệp hội cho biết, thuế và phí hiện đang chiếm khoảng 50% giá bán lẻ xe ô tô, thuộc nhóm cao nhất khu vực, ảnh hưởng đáng kể đến khả năng tiếp cận ô tô của người dân trong khi thu nhập bình quân đầu người tại Việt Nam vẫn ở mức thấp (khoảng 4.700 USD/năm).

Thị trường ô tô phục hồi chưa vững

Dẫn số liệu bán hàng, VAMA cho biết năm 2022, các thành viên của hiệp hội đạt doanh số hơn 404.000 xe, tăng 33% so với năm 2021. Tuy nhiên, đến năm 2023, doanh số giảm còn hơn 301.000 xe (giảm 25%), và năm 2024 tăng trở lại đạt hơn 340.000 xe – nhưng vẫn thấp hơn 16% so với đỉnh năm 2022.

Với thực trạng trên, VAMA kiến nghị Chính phủ kéo dài các chính sách hỗ trợ hiện có, đồng thời bổ sung thêm các giải pháp nhằm kích thích tiêu dùng và hỗ trợ doanh nghiệp sản xuất, lắp ráp trong nước.

Đề xuất giảm thuế giá trị gia tăng và ưu đãi cho xe thân thiện môi trường

Một trong những đề xuất trọng tâm là giảm 2% thuế giá trị gia tăng (VAT), áp dụng chung cho tất cả các ngành hàng, trong đó có ô tô, phụ tùng và các dịch vụ sửa chữa, bảo dưỡng xe. Hiện mức VAT đang là 10%.

Để hỗ trợ mục tiêu phát triển bền vững và giảm phát thải khí nhà kính, VAMA cũng đề nghị sớm ban hành Chiến lược phát triển ngành công nghiệp ô tô Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn 2050, hướng tới phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050.

Các chính sách ưu đãi cụ thể được đề xuất bao gồm:

Ưu đãi thuế và phí cho dự án sản xuất xe thân thiện môi trường (xe điện, hybrid);

Hỗ trợ phát triển hạ tầng trạm sạc xe điện thông qua mô hình hợp tác công – tư (PPP);

Ưu đãi thuế tiêu thụ đặc biệt cho xe hybrid để tăng sức cạnh tranh với xe chạy xăng, dầu truyền thống.

Tranh luận quanh mức ưu đãi thuế tiêu thụ đặc biệt cho xe hybrid

VAMA đề xuất mức thuế tiêu thụ đặc biệt đối với xe HEV (hybrid tự sạc) bằng 70% và PHEV (hybrid sạc ngoài) bằng 50% thuế suất áp dụng cho xe chạy xăng, dầu cùng loại.

Tuy nhiên, theo dự thảo Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt (sửa đổi) đang được Quốc hội thảo luận, mức thuế ưu đãi cho cả hai loại xe hybrid vẫn đang được gộp chung ở mức 70% thuế suất hiện hành của xe cùng loại sử dụng nhiên liệu hóa thạch.

Trao đổi với báo chí bên hành lang Quốc hội, ĐBQH Phan Đức Hiếu (đoàn Thái Bình) đánh giá cao dự thảo lần này đã ưu đãi về thuế tiêu thụ đặc biệt mà không phân biệt xe hybrid sạc trong và sạc ngoài.

Tuy nhiên, ông Hiếu cho rằng, với tiến trình tăng thuế và mức thuế suất bằng 70% mức thuế xe xăng cùng loại là chưa đủ lớn để kích thích, hấp dẫn người tiêu dùng vì giá thành xe hybrid vẫn còn đắt.

"Mục tiêu quản lý Nhà nước chưa rõ trong khi thuế tiêu thụ đặc biệt là một trong những công cụ để thúc đẩy hành vi tiêu dùng, hướng người tiêu dùng đến các sản phẩm thân thiện môi trường", ông Hiếu nói.

Theo ông, cần có ưu đãi đủ lớn cho xe hybrid, có thể giảm về mức 50% mức thuế xe xăng cùng loại để giúp giá xe giảm hẳn xuống, khi đó mới tạo sức cạnh tranh giữa xe hybrid, xe xăng và thu hút người tiêu dùng.

"Như vậy, thuế mới thực sự là công cụ đáp ứng đúng mục tiêu quản lý Nhà nước. Nếu không, cũng không giải quyết được việc gì, nằm ở giữa nửa tăng thu, nửa kích thích ưu đãi", ông Hiếu nói..

Phương Thảo *(t/h)*